

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	19.02.2025.a, Tartu
Koostaja ametinimetus ja nimi:	abiprokurör Kersti Kohal
Ametiasutuse nimi:	Lõuna Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	25278050160
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 121 lg 2 p 2; § 120 lg 1
Kahtlustatava nimi (isikukood):	xxx xxxxxxxxxx
Kuriteo toimepanemise aeg:	12.01.2025.a.

Lõuna Ringkonnaprokuratuur menetleb kriminaalasja nr 25278050160, milles menetlust alustati 27.01.2025.a karistusseadustiku (edaspidi KarS) § 121 lg 2 p-d 2 ja § 120 lg 1 tunnustel. Kriminaalasjas on esitatud 31.01.2025.a xxx xxxxxxxxxx-le kahtlustus enda ema xxxxx xxxxxxxx kehalises väärkohtlemises ja tapmisega ähvardamises. Täpsemalt selles, et xxx xxxxxxxxxx 12.01.2025.a kella 19.00 paiku aadressil xxxxx tn xx, xxxxx linn asuva eramu keldrikorrusel sauna pesuruumis tõukas tugevalt enda ema xxxxx xxxxxxxxx, mille tagajärjel kukkus viimane maha. Oma sellise tegevusega põhjustas xxx xxxxxxxxxx-i kannatanule füüsilist valu ja tervisekahjustusena parema õla pealmises osas 10 cm hematoomi ning hematoomi parema käe kolmandal ja neljandal sõrmel. Samuti pärast seda, kui xxx xxxxxxxxxx oli xxxxx xxxxxxxxxx suhtes füüsilist vägivalda kasutanud, ütles ta xxxxx xxxxxxxxxx-le: „Järgmine kord ma tapan su ära!“ Seda kuuldes tunnetas xxxxx xxxxxxxxxx reaalset ohtu oma elule ja tervisele ning tal oli alust karta ähvarduse täideviimist, kuivõrd xxx xxxxxxxxxx oli teda just füüsiliselt rünnanud.

Kriminaalasjas kogutud tõenditega: xxxxx xxxxxxxxxx esitatud süüteo teate, lähisuhtevägivalla infolehe ja lähisuhtevägivallas riskide hindamise ja maandamise lehega, kannatanu xxxxx xxxxxxxx ning tunnistajate xxxxx-xxxxx xxxxxxxxxx ja xxxx xxxxxxxxxx ütluste, perearsti väljastatud ravidokumendi ja fotode, Tartu Linnavalitsuse vastuskirja ning kahtlustatava xxx xxxxxxxxxx ütlustega, on tõendamist leidnud xxx xxxxxxxxxx poolt 12.01.2025.a vägivallategude toimepanemine xxxxx xxxxxxxxxx suhtes.

Kannatanu xxxxx xxxxxxxxxx on andud kohtueelse menetluse käigus ütlusi, et 12.01.2025.a õhtul kella 19.00 paiku tekkis tal kodus konflikt täisealise poja xxx xxxxxxxxxx-ga. Nimelt oldi keldrikorrusel saunatamas. Saunas viibisid esialgu kannatanu abikaasa xxxxx-xxxxx xxxxxxxxxx, poeg xxx xxxxxxxxxx ja lapselaps xxxx xxxxxxxxxx. Kannatanu abikaasa tuli saunast ära, öeldes, et xxxx xxxxxxxxxx on muutunud enda isa taoliseks. Kannatanu selgitas, et tema poeg xxx xxxxxxxxxx on keerulise iseloomuga ning vihkab kõiki ja kõike ning nüüd on ka lapselaps xxxx xxxxxxxxxx sellise suhtumise endale mingil määral eeskujuks võtnud. Kui kannatanu oli ühel hetkel sauna leiliruumis lapselapsega kahekesi, siis ütles ta viimasele, et kuigi tema isa kõiki ja kõike vihkab, siis ei pea tema sellist mõtteviisi omaks võtma. Seejärel tuli leiliruumi xxx xxxxxxxxxx, kes uuris, millest räägitakse. Xxxx xxxxxxxxxx vastas, et ära vihka kõiki ja kõike nagu issi. Selle peale läks xxx xxxxxxxxxx endast välja ning hakkas kannatanu peale karjuma. Kannatanu astus leiliruumist välja pesuruumi, kuhu xxx xxxxxxxxxx talle järgnes. Kannatanu sõnul võttis xxx xxxxxxxxxx esialgu parema käega hoogu ning oli valmis kannatanut näkku lööma, kuid loobus sellest ilmselt seetõttu, et alaealine lapselaps nägi olukorda pealt. Löömise asemel tõukas xxx xxxxxxxxxx kannatanut tugevalt, mille tagajärjel kukkus viimane põrandale maha. Kannatanu tundis valu paremal pool puusal, käel ja õlal ning tema vasakule

kulmule tekkis veritsus. Seejärel ütles xxx xxxxxxxx kannatanule: „Järgmine kord ma tapan su ära!“ Karjumise peale tuli keldrikorrusele tagasi ka kannatanu abikaasa, kes käskis xxx xxxxxxxx koheselt välja kolida. Selle peale ründas kannatanu sõnul xxx xxxxxxxx ka enda isa, kelle xxx xxxxxxxx tõukas pikali ja hakkas väidetavalt kägistama. Politsei kutsumise jutu peale lõpetas xxx xxxxxxxx enda tegevuse. Pärast juhtunut viis xxx xxxxxxxx enda poja xxxx xxxxxxxx kannatanu juurest ära. Kannatanu sõnul ei ole xxx xxxxxxxx varasemalt füüsiliselt vägivaldne olnud.

Kriminaalaja materjalide juurde on võetud ka perearsti poolt menetlejale väljastatud ravidokumendid. Nendest nähtub, et 13.01.2025.a pöördus kannatanu perearsti poole 12.01.2025.a toimunud tüli käigus tekkinud vigastuste fikseerimiseks. Perearst tuvastas kannatanul 10 cm hematoomi parema õla pealmises osas ning hematoomid parema käe kolmandal ja neljandal sõrmel.

Ka tunnistajad xxxxx-xxxxx xxxxxxxx ja xxxx xxxxxxxx on kinnitanud enda ütlustes vägivalda asetleidmist. Xxxxx-xxxxx xxxxxxxx ütluste kohaselt lahkus tema varem saunast, kuivõrd tundis, et xxxx xxxxxxxx ei taha temaga suhelda ja vaatab temast justkui mööda. Ühel hetkel kuulis ta teisel korrusel lärmi, mistõttu läks ta tagasi keldrikorrusele. Sinna jõudes ütles xxxxx xxxxxxxx et xxx xxxxxxxx tuli talle kallale ning näitas enda vigastusi. Seejärel ütles xxxxx-xxxxx xxxxxxxx xxx xxxxxxxx-le, et viimane enda asjad kokku pakiks ning ära läheks. Tunnistaja xxxx xxxxxxxx sõnade kohaselt oli ta koos vanaemaga leiliruumis, kui vanaema ütles talle, et ta ei võtaks enda isast eeskuju. Tunnistaja sõnul ütles vanaema seda talle sellepärast, et vanaisa meelest ei räägi tunnistaja temaga enam piisavalt ja vihkab teda. Seejärel astus leiliruumi tunnistaja isa, kes oli kuulnud vanaema poolt öeldut pealt ning tunnistaja kordas seda ka ise enda isale. Xxxx xxxxxxxx sõnul hakkasid seejärel vanaema ja tema isa vaidlema ning vanaema astus leiliruumist välja. Xxx xxxxxxxx haaras jõuliselt vanaemalt käest, kuid ei löönud teda. Pooled vaidlesid, misjärel lükkas xxx xxxxxxxx vanaema, kes kukkus maha. Xxxx xxxxxxxx sõnul kutsus vanaema pärast seda vanaisa alla ning viimane käskis xxx xxxxxxxx lahkuda. Rohkemat tunnistaja ise pealt ei näinud ning peale juhtunut viis xxx xxxxxxxx ta ema juurde, sest ta ei soovinud ise enam seal olla. Tunnistaja sõnul isa temaga ei riidle ning ta saab temaga hästi läbi.

Kahtlustatav xxx xxxxxxxx on andnud ütlusi, et 12.01.2025.a olid tema ema xxxxx xxxxxxxx ja poeg xxxx xxxxxxxx leiliruumis. Kahtlustatav kuulis, et tema ema rääkis tema pojale temast halba. Täpsemalt, et kahtlustatav vihkab kõike ja kõiki. Selle peale läks kahtlustatav leiliruumi ja küsis, millest jutt käib. Saades aru, et kahtlustatav oli eelnevat õigesti kuulnud, hakkasid nad emaga vaidlema. Kahtlustatava sõnade kohaselt jäi tema ema ukse vahele ning aina rääkis ja rääkis. Lõpuks tahtis kahtlustatav enda ema pojast eemale saada, mistõttu võttis ta emal kaelast kinni ja lükkas ta ukse vahelt välja. Kahtlustatav ise väidetavalt kukkumist pealt ei näinud, sest keeras end samal ajal leiliruumi tagasi. Ühel hetkel tuli kahtlustatava isa pesuruumi ning käskis tal välja kolida. Kahtlustatava sõnul vihastas see teda välja, mistõttu võttis ta isal hommikumantli kraest kinni ning pani ta sauna eesruumi diivanile istuma. Kahtlustatav jageles seejärel veel vanematega ning ütles: „Kui te veel sellist paska mu lapsele ajate, siis ma löön teid, raipeid, maha.“ Pärast seda viis kahtlustatav xxxx xxxxxxxx viimase ema juurde ära. Kahtlustatav on avaldanud, et ta tõesti kahetseb seda, et olukord füüsiliseks läks. Kahtlustatava sõnul on tema suhted vanemate ja vennaga keerulised juba ammu. Kahtlustataval on suur soov xxxxx tn xx, xxxxx linn asuvast eramust ära kolida omaette elama. Ka tema poeg xxxx xxxxxxxx toetab seda mõtet väga.

Tartu Linnavalitsuse vastuskirjast nähtub, et toimunud vahejuhtumi järgselt teostas sotsiaaltöö spetsialist Reelika Hõbejärv ja lastekaitse spetsialist Ellen Hansen kodukülastuse aadressile xxxxx tn xx, xxxxx linn. Kodukülastuse käigus vesteldi xxx xxxxxxxx-ga, kes selgitas juhtunuga seoses, et perekonna vahel on läinud suhted pingelisemaks, tekkis sõnelus, kus xxx xxxxxxxx ägestus ja kasutas füüsilist jõudu enda ema vastu. Sotsiaaltöö spetsialist suhtes ka xxxxx xxxxxxxx ja xxxxx-xxxxx xxxxxxxx-ga. Sotsiaaltöö spetsialistile kinnitati, et tegemist oli esmakordse füüsilise vägivalda

juhtumiga. Samuti avaldati, et xxx xxxxxxxx kolis vanemate juurest ära. Ka informeeriti xxxx xxxxxxxx ema Tartu linna elanikele pakutavatest vaimse tervise teenustest, kuid vanema hinnangul laps selliseid teenuseid käesolevalt ei vaja. Xxxx xxxxxxxx vajab vanema sõnul eeskätt stabiilset elukeskkonda.

13.02.2025.a suhtles prokurör telefoni teel ka kannatanu xxxxx xxxxxxxx-ga. Kannatanu kinnitas prokurörile, et tänaseks on osapooled enda eludega edasi läinud ning xxx xxxxxxxx on nende kodust välja kolinud. Viimati kui xxx xxxxxxxx enda isiklikke asju kannatanu elukohast võtmas käis, siis käitus ta viisakalt. Kannatanu meelest on xxx xxxxxxxx-l probleeme äkkvihaga ning ta vajaks viharavi. Kannatanu ei soovi xxx xxxxxxxx-le halba ega tema kriminaalkorras karistamist, vaid talle kohustuse määramist. Kannatanu hinnangul vajab xxx xxxxxxxx eeskätt asjakohast nõustamist.

Kõike eeltoodut arvesse võttes on prokurör seisukohal, et kriminaalmenetlus xxx xxxxxxxx suhtes tuleb lõpetada ning kohaldada KrMS § 202 sätteid. KrMS § 202 lg-d 1 ja 7 näevad ette, et kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära, võib prokuratuur lõpetada menetluse avaliku menetlushuvi puudumise korral ja kui süü ei ole suur ning määrata kahtlustatavale KrMS § 202 lg-s 2 märgitud kohustusi.

Süü suurusele ja avaliku menetlushuvi puudumisele hinnangu andmine on käsitletav prokurörile antud kaalutusõigusena, mille eesmärk hõlmab lisaks menetlusökonoomikale ka proportsionaalsuse põhimõttest tuleneva vajaduse välistada kriminaalrepressiooni kohaldamine juhtudel, mil see oleks teo asjaolusid silmas pidades ilmselt mittemõeldukas (RK 3-1-1-85-04). Käesolevas kriminaalasjas on xxx xxxxxxxx-le esitatud kahtlustus KarS § 121 lg 2 p-d 2 ja § 120 lg 1 järgi kvalifitseeritavate kuritegude toimepanemises. Tegemist on teise astme kuritegudega, mille eest karistusseadustik näeb karistusena ette kas rahalise karistuse või vastavalt kuni üheaastase või viieaastase vangistuse. KarS § 121 lg 2 p-d 2 ja § 120 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteokoosseisu osas seadusandja poolt sätestatud sanktsioonimäär, millega ei nähta karistusena ette vangistuse alammäära, viitab väiksemale süüle. Süü hindamisel võetakse arvesse ka asjaolusid, mis viisid kuriteo toimepanemiseni. Nii kannatanu xxxxx xxxxxxxx kui ka alaealise tunnistaja xxxx xxxxxxxx ning kahtlustatava xxx xxxxxxxx selgituste kohaselt sai füüsiline konflikt poolte vahel alguse vastastikusest tülist. Xxxxx xxxxxxxx rääkis leiliruumis xxxx xxxxxxxx-le, et tema isa vihkab kõike ja kõiki. Seda kuulis omakorda pealt xxx xxxxxxxx, keda öeldu ärritas. Sellele järgnes sõnaline vaidlus, mis lõppes xxx xxxxxxxx poolt enda ema lükkamisega ja ähvardamisega. Seda, et xxx xxxxxxxx oleks kehalise väärkohtlemise pannud toime ka enda isa xxxxx-xxxxx xxxxxxxx suhtes, viimane kinnitanud ei ole. Kahtlustatav xxx xxxxxxxx ei eita enda süüd. Ta mõistab, millises osas on ta ise valesti käitunud ning on valmis enda käitumise analüüsimiseks pöörduma vägivallast loobumise nõustaja poole. Xxx xxxxxxxx poolt toime pandud tegude puhul ei ole olnud tegemist ka selliste vägivallaaktidega, millega oleksid kaasnenud rasked tagajärjed. Tänaeks on pooled eluga eraldiseisvalt edasi läinud, xxx xxxxxxxx on välja kolinud kannatanu elukohast. Ta on valmis võtma enda käitumise osas isiklikku vastutust. Eespoolnimetatud asjaolud koostoimes viitavad xxx xxxxxxxx tegevuses väiksemale süüle. Kahtlustatava süüd vähendab siinjuures ka asjaolu, et ta on nii ülekuulamisel kui ka prokuröri juures avaldanud mõistmist oma teo keelatuses osas ning väljendanud ka siirast kahetsust.

Prokuröri hinnangul puudub käesolevas kriminaalasjas ka avalik menetlushuvi. Avalik menetlushuvi esineb eelkõige kriminaalasjas, milles isiku süü on suur ning seda tingivad üld- ja eripreventiivsed vajadused. Samuti on avalik menetlushuvi olemas jätkuva perevägivalda puhul või kui kriminaalmenetluse mittelõpetamist nõuavad kannatanu või kuritegu pealt näinud alaealise pereliikme huvid. KrMS § 202 on eelkõige mõeldud kohaldamiseks esmakurjategijatele. Xxx xxxxxxxx ei ole varasemalt kriminaalkorras karistatud ning tema suhtes ei ole varem ka kriminaalmenetlust otstarbekuse kaalutusel lõpetatud. Samuti puuduvad tal kehtivad väärteokaristused. Sellest tulenevalt võib asuda seisukohale, et kahtlustatava puhul ei ole tegemist

ohtliku ühiskonnaliikmega. Kahtlustatav on oma tegude keelatuses aru saanud ning teinud nendest vajalikud järeldused, mis annavad aluse uskuda, et tema õigusvastane käitumine ei kordu. Kuigi xxx xxxxxxxx-le on esitatud kahtlustus kahe vägivallakuriteo koosseisu alusel ning tegude juures viibis ka xxx xxxxxxxx alaealine poeg, on tegemist olnud esmakordse juhtumiga, ühe järjestikuse sündmusega (varasemalt vägivaldal esinenud ei ole), mille puhul xxx xxxxxxxx poolt tarvitav vägivald oli lühiajaline ja väheintensiivne ega põhjustanud rasket tagajärge. Täna on xxx xxxxxxxx enda vanemate elukohast välja kolinud vastavalt kannatanu soovile. Kannatanu ei pea vajalikuks xxx xxxxxxxx kriminaalkorras karistamist, vaid tahab, et talle määrataks kohustus KrMS § 202 alusel. Ka kahtlustatava alaealise poja xxx xxxxxxxx sõnul on tema suhtes isaga head ning ta saab isaga hästi läbi. Eeltoodut arvesse võttes ei ole prokuröri hinnangul xxx xxxxxxxx edaspidise õiguskäitumise tagamiseks vajalik rakendada selliseid mõjutusvahendeid (nt kriminaalhooldust), mida ei saaks kasutada KrMS § 202 alusel kriminaalmenetluse lõpetamise puhul. Kriminaalasjas, kus tegemist on teise astme kuriteoga, milles kahtlustatava süü ei ole suur ning puudub ka avalik menetlushuvi, ei ole mõistlik isiku kriminaalkorras karistamine. Seda enam, et kriminaalkaristus ei lahenda probleeme, mis puudutavad poolte omavahelist läbisaamist, konfliktide lahendamist ning konfliktolukorras käitumist. Xxx xxxxxxxx edaspidise õiguskäitumise tagamiseks ei ole tingimata vajalik kohaldada kriminaalkaristust, vaid teda on võimalik mõjutada edaspidiselt õiguskäitumisele talle ka kohustusi määrates.

Kahtlustatav xxx xxxxxxxx on nõus kriminaalmenetluse lõpetamisel võtma endale kohustuse osaleda 6 kuu jooksul Sotsiaalkindlustusameti vägivallast loobumise tugiliini nõustaja poolt läbiviidaval nõustamisel. Antud kohustus toetab kahtlustatava edaspidist õiguskäitumist, pakkudes talle võimalust enda käitumise algpõhjuseid nõustajaga analüüsida, omandada vajalikud oskused vägivallase käitumise ennetamiseks ja enda emotsioonide kontrolli alla hoidmiseks.

Eeltoodu alusel ja juhindudes KrMS §-dest 202 lg-st 7 ja 206, abiprokurör määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 25278050160 menetlus.
2. Määratud kohustuse liik ja tähtaeg:
 - **KrMS § 202 lg 2 p 7 alusel kohustub xxx xxxxxxxx pöörduma 5 tööpäeva jooksul alates kriminaalmenetluse lõpetamise määruse allkirjastamise kuupäevast, s.o hiljemalt 27.02.2025.a, Sotsiaalkindlustusameti poole nõustamisteenuse (vägivallast loobumise toetamine) saamiseks. Nõustamisel osalemiseks tuleb pöörduda Sotsiaalkindlustusameti vägivallast loobumise toetamise tugiliini nõustaja Artur Uski (Usk) poole järgmistel kontaktidel: tel: 58517028, e-mail: artur.usk@sotsiaalkindlustusamet.ee. Xxx xxxxxxxx kohustub teavitama Lõuna Ringkonnaprokuratuuri kirjalikku taasesitamist võimaldaval viisil (e-posti aadressil info@prokuratuur.ee) hiljemalt 27.02.2025.a nõustajaga ühenduse võtmisest ning hiljemalt 19.04.2025.a esimese nõustamiskorra läbimisest. Xxx xxxxxxxx kohustub osalema nõustamisel nõustaja poolt ette antud arvul kordi ning järgima nõustajaga koostöös koostatud tegevusplaani. Nõustaja poolt kindlaksmääratud arvul nõustamiskohtumistel tuleb osaleda hiljemalt 19.08.2025.a. Nõustamine lõpetatakse nõustaja kinnituse alusel, omaalgatuslik lõpetamine ei ole lubatud.**
3. Vastavalt KrMS § 202 lg-s 6 sätestatule, juhul, kui isik, kelle suhtes on kriminaalmenetlus KrMS § 202 lg 2 kohaselt lõpetatud, ei täida määratud tähtaja jooksul talle pandud kohustusi, võib prokuratuur kriminaalmenetluse määrusega uuendada.
4. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: ei ole kohaldatud.
5. Kuriteoga tekitatud kahju hüvitamine: puudub, kannatanu tsiviilhagi esitada ei soovi.
6. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: puuduvad.
7. Andmekogust ABIS ja riiklikust süüteo menetluse biomeetriaregistrist sisalduvate andmete kustutamine: kriminaalasja kohtueelse menetluse käigus on xxx xxxxxxxx andmed kantud

andmekogusse ABIS ja riiklikusse süüteomenetluse biomeetriaregistrisse. Jätta nimetatud andmed kustutamata.

8. Kriminaalmenetluse kulud: puuduvad.

9. Vastavalt KrMS § 206 lg-le 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määrus viivitamata anda kahtlustatavale xxx xxxxxxxxxx-le ning koopia määrusest saata kannatanule xxxxx xxxxxxxxxx-le.

10. Koopia määrusest saata teadmiseks Tervisekassale ja xxx xxxxxxxxxx-le teenuse osutamiseks Sotsiaalkindlustusametile (info@sotsiaalkindlustusamet.ee). Kohustada vägivallast loobumise tugiliini nõustajat Artur Uski andma Lõuna Ringkonnaprokuratuurile tähtaja saabumisel või kohustuse varasemal täitmisel teada xxx xxxxxxxxxx-le määratud kohustuse täitmisest.

11. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lg-le 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul menetluse lõpetanud prokuratuuris. Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.

Edasikaebamise kord

Vastavalt KrMS § 207 lg-tele 2 ja 3 võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, mille asukoht on Wismari 7, Tallinn 15188.

Kersti Kohal
abiprokurör

Olen kätte saanud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse, olen kriminaalmenetluse lõpetamisega ja mulle määratud kohustustega nõus. Mulle on selgitatud, et kriminaalasja toimik jääb Lõuna Ringkonnaprokuratuuri kuni kohustuste täitmiseni. Mulle on arusaadav, et kui ma ei täida määratud tähtaja jooksul mulle pandud kohustusi, uuendab prokurör KrMS § 202 lg 6 ja 7 alusel kriminaalmenetluse.

(nimi, allkiri, kuupäev)